

Ймде лий

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

37-ше (3529) №,
2021 ий 10 сентябрь,
кугарня.

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Ўстелын озаже – пакчасаска

Фотом еш архив гыч налме.

Рекламе.

ПОДПИСКЕ

2022 ийын икымше пелийжылан подпiske тургым тўнгалын. «Ймде лий» газетлан возалташ вашкыза.

Ак – 369 тенгеат 12 ыр.

Индекс – П4696.

Уремыште шыже озалана. Тўрлў чия дене пўртўсым чиялтен, поянлыкше дене куандара. Морко район Тыгыде Морко ял гыч Настя Иванова, Богдана ден Матвей Михайловмыт (снимкыште) тений ача-авашт дене пырля шуко пакчасаскам ончен куштеныт. Кияр, шере пурис, олма, виноград лыг шочыныт. Ужыда, Настя ден Богдана могай мотор композицийым пырля келыштареныт?! Чевер «шўрган» йыргешке кавун ўдырыш савырнен, йырым-йырже – «йолташыже-влак». Ынде моторын войзалташат лиеш.

Е.ИВАНОВА.

17-27 августышто Крым Республикасысе Межвродное селаште «Алтын Майдан-Крым» тўнямбал фестиваль-конкурс эртаралтын. Участник-влак калык куштымашым ончыктеныт, муреныт, куштеныт, семўзгар дене шоктеныт. Марий Эл гыч Йошкар-Оласе Бауман лицей пеленысе «Лира» сымктыш школын «Узоры»

Гран-при – мемнан

мурышо да куштышо йоча образцовый ансамбльже (снимкыште) Гран-прим сечен налын. Вуйлатыше – А.С.Речкина. Ўдыр-рвезе-влак «Попурри» марла мурен-куштымашым ончыктеныт. Шокшын саламлена!

ХАЛЕКСАНДРОВА
ямдылен.

Фотом еш архив гыч налме.

Историйым шергалына

Ушаковын вуйлатыме руш эскадр Мем теҥызын йїдвел-эрвел ужашысе Плендра мыс воктене турко флотым кырен шалатен. Тылеч вара Мем теҥызыште руш флот озаланен. Кредалмаш руш-турко сар годым (1787-1791) лийын.

1790 ий 11 сентябрьыште контр-адмирал Фёдор

Угыч школыш

Угыч школышко вашкем, Класыш кокымшыш вончем. Йоратем мый тунемаш, «Визытанлан» кўлеш тыршащ.

Ужынам туныктышемем, Ой, моткоч куаненам. Класыш содор пуренам, Аршашем кучыктенам.

Костя ШЕХУРДИН.
Шернур, Кукнур.

Вучымо тат

Мыланем Шинчымащ кече пайрем пеш келшен. Сценышке лекме тат ушеш кодын. Мый флейте дене сайын шоктащ тунемнем.

Даниил МУРТАЗИН.
Йошкар-Ола, И.С.Палантай лўмеш тўвыра да сымктыш колледжын национальный сымктыш гимназийже.

Лицейыште – у рўдер

«Образований» нацпроектын «Современная школа» регионисо проектыше почеш 6 сентябрьыште Коркатово лицейыште биологий, химий да физике кабинетлаште «Точка роста» тунемме рўдерым почыныт. Тиде мыланна кугу куан. У технологийым кучылтын, тўрлў шўрыныштў виянгащ, у кўкшытыш шуаш моткоч сай йўн манын шонем.

Настя ИВАНОВА.
Морко район.

Фотом лицейын архивысе гыч налме.

Российысе увер

7-21 ияш ўдыр-рвезе-влакым «История одной фотографии» регион-влак кокла-се конкурсыш ушнаш ўжыт. Фотом войзен, #историяоднойфотографии, #российскийфондкультуры, #новыйвзгляд хештегла дене тўрлў соцкылыш верандыза.

14 ияш деч кугурак ийготан-влак, школ илыш гыч онай историйым шарналтен, «Школьный дневник» всероссийский конкурсыш ушныза. konkursmob@mail.ru адрес дене электрон почтыш возен, лекше йодышым рашемдыза.

Россий просвещений министерстве 7-17 ияш тунемше-влакым «Школьная проектная олимпиада» всероссийский конкурсыш ушнаш ўжеш. Школьныйпроект.рф сайтыште 30 сентябрь марте йодмашым пуыман.

Марий Элысе увер

Йошкар-Оласе «ЗУМ» киностудийын участникше-влак Евгений Яблонский ден Полина Гайнутдинова «Бумеранг» всероссийский фестиваль-форумыш каят. Тудо 7-27 сентябрьыште «Орлёнок» йоча рўдерыште эртаралтеш.

2 сентябрьыште Морко район Унчо селаште икымше марий гимнын авторжо Тихон Ефремовлан бюстым почыныт.

8-15 сентябрьыште «Марий куштымаш арня» эртаралтеш. Марий муро почеш куштымым видеош войзыман да #НеделяМарийскогоТанца, #Тывырдык хештегла дене «ВКонтакте» соцкылыш верандыман. Ойыртемалтше-влаклан дипломым кучыктат.

*Шкалап да евлан
лудшаш книгап
ойыраш
шанче гына огыл,
а сымыктыш.
Н.РУБАКИН.*

Параньга район Усола ялысе книгагудышто лудшо-влакым Ж.С.Афанасьева вашлиеш (снимкыште). Йошкар-Оласе И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледжыште библиотекарьлан тунем лекмеке, Усола кундемыш толын. Тылеч ончыч книгагудышто ава лийшыже Вера Григорьевна тыршен.

– Жанна Сергеевна, лудаш кумылан-влак шукын улыт?

– Лудшына ятыр уло, угла-ракше – йоча-влак. Нуно школ программе почеш веле огыл, тыгак моло рушла, марла произведенийлам лудыт. Газет ден журнал-влакым шергалыт. Ме Усола школышто тунемше-

влак дене пенгыде кылым кучена. Шуко лудшо, конкурслаште чолгалыкым ончыктышо-влак-лан чапкагазым ямдылена.

– Те лудаш веле огыл, йоча-влакым тўрлө ушемыш кошташ кумылаждеда.

– Книгагудо – келшымаш пöрт. Тышке толшо кажне йоча жапым пайдалын эрта-рен кертеш. «Йомакым йöратыше» ушемыш коштышо-влак дене книгап йўкын лудына, модына, викториным эртарена, кроссвордым, ребус-влакым ямдылена, туштым туштена «Изи чинче-влак» кутко гай пашаче улыт. Поделкым ыштат, тўрлат, ургат. Тўрлө тўсан кагаз кидешышт пеле-

дышыш савырна, куэм гыч курчак шочеш. «Пўртўсым йöратыше» ушемыште ўдыр-рвезе-влак дене пўртўсым

огыл угыч чумыренам (2018 ийыште пашам ыштен). Шочмо йылмын моторлыкшым почын пуаш туныктем. Йоча-влак пўртўс, ача-ава, еш нерген возат. «Ямде лий» газетыште заметкыштым ужмеке, сераш кумылышт угла-рак лектеш.

– Марий калыкын эртыме корныжо ынже мондалт маньын, могай мероприятийым эртареда?

– «Марий вургем пайремышке

ўжеш», «Фольклорым лудына» конкурслаш кажне ийын шукырак да шукырак йоча ушна. Пырля мурена, калык модыш дене модына. Марий Талешке кече, Рошто, Ёярня да моло пайремымат рўжге, веселан эртарена. «Шочмо йылме арня» йўлаш пурен. Мероприятийла гоч йоча-влак шочмо калыкын тўвыражым, йылмыжым, чон поянлыкшым келгынарак шижап тунемыт.

Е.ИВАНОВА.

#Книгагудо-чон поянлык рўдер

Келшымаш да усталык пöрт

шижын мошташ, аралаш, сълнештараш тунемына. Йо-ча-шамыч дене пушенгым, пеледышым шындена, шўкым эрыктена, экскурсийыш пырля коштына. Мемнан кундемыште шочын-кушшо серызе-влакын сълнымутышты-мат öрдыжеш огына кодо. Надежда Никитинан, Римма Кудрявцеван, Юрий Рязанцевын, Михаил Якимовын почеламутыштым сълнын лудына. Возаш кумылан ўдыр-рвезе-влакым «Кўдыронгыр» юнкор кружокыш шукерте

Увер

Россий писатель ушемын Марий Элысе пöлкаже самырык серызе-влаклан 6 октябрыште «Сълнымут шыже-2021» республикысе семинар-совещанийым эртара. Семинарышке ушнаш маньын, сълнымут пашам 1 октябрь марте kechel1@mail.ru адрес дене электрон почтыш колтыман.

Кокымшо школ

Книгап лудаш ковам кумылан ден. Йомакым, ойлымашым йўкын лудына, почеламутым тунемына. Ялысе книгагудыш йолташем-влак дене пырля кошташ йöратена. Тушто мыйын авам тырша. Тудо онай книга-влакым, тўрлө энциклопедийым лудаш темла. Конкурс ден викторинылам эртара. Тушко ме чулымын ушнена. Книгагудо – кокымшо школ. Тўрлө конкурсышто сенгышыш лекташ шуко лудмем полша, шонем.

Аня АФАНАСЬЕВА.

Параньга, Усола.

Шүм йымалнак лудыныт

Шернур район Рушәгер ял гыч Куклинмыт ешыште (снимкыште) ик кечат книга але журнал деч посна огеш эрте. Мӱнгыштышт кажне ийготлан келшыше книгаг муаш лиеш. Нуно книгагудын ик эн чолга унаже улыт.

– Книгалан изинек шүман улам. Мүшкыран улмем годым кастене малаш вочмо деч ончыч але яра жапыште тюрлӱ журналым шергалынам. А изи нӱога шүм йымалне шып кольшт кен. Йоча-влакын ош тӱням ужмекышт, нунылан йомакым лудынам. Садлан кызыт Артемий эргым почеламутым писын шарнен коdech, изложенийым сайын

воза. Даша тений школыш каен. Тудат сайын тунемаш тӱналеш маньын тӱшанем, – ойла озавате Алиса Александровна.

Ик ияш Маша изаж ден акажым эскера. Тудлан интерактивный книга-влак келшат: йомакым, почеламутым кольштеш. Ешыште шукырак рушла лудыт гынат, марий книга-влакымат ӱрдыжеш огыт кодо.

Книга дек шүманмаш еш

гыч тӱналеш. Йоча-влак ача-авам ончен тунемыт. Кугыен-влак, икшывыда дене пырля лудса, лудмо произведенийым пырля кагашыза да йочан йодышыжлан моштен вашештыза.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Лудса книгаг!

Кызытсе саманыште технологий ончыл верыш лектеш. Чаманен каласаш логалеш, ӱдыр-рвезе-влак шуэнрак лудыт. Книга дене пентгыде кылым кучет гын, фантазий виянеш, мут шапаш пойдаралтеш. Тӱрлӱ энциклопедийым, произведенийым лудын, шуко онайым да ум пален налаш лиеш. Книгалан кӱра йот-элышке миен толына, ожнысо илыш нерген пален налына. Лудса книгаг!

Юля УСОВА.

Марий Турек школ.

Мемнан эра деч ончыч Пергам олаште (Малый Азий) пергаментеш возеныт. Тидлан шорык, ӱшкыж коваштым кучылтыныт. Тудым мушкыныт, эрыктеныт, ошалге тӱсым налмешкыже ягылтеныт. Ик книгаг ышташ шуко коваште кӱлын, возаш икмынар ий каен. Сандене книга чот шергакан лийын. Тудым шинчыр дене кылтеныт да книгагудышто араленыт.

Палаш онай

Чын возем
ӱстембалнем кӱжгӱ книга кия. Тудым мый шинча ончычем нигунамат ом коранде. Кидышкем кажне гана налын, кӱлеш мутым кычалам. Тыге мый мутын кузе возалтмыжым шарнен кодам, чын возаш тунемам. Могай книга нерген возем, палышда?

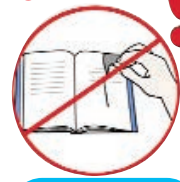
Анна ВИНОГорова.

Звенигово, Кожласола.

Книгаг кучылт мошто

Книгаг ит сӱретле.

Ит турж, ит кушкед.

Закладкым кучылт.

Лудмет годым пӱгырнен ит шинче.

Лудмекет, полкыш шогалте.

Лавыран кид дене ит кучо.

#У_книга_шӱрлык

Россий писатель ушемын Марий Элысе пӱлкаже «Эрвий» ден «Дружба» альманах-влакым савыктен луктын.

«Эрвий» сборникеш лӱмлӱ серызе ден школлаште тунемше-влакын пашаштым савыктеныт. Волжский район

Кугу Корамас, Пӱтъял, Морко район Коркатово, Звенигово район Поянсола школла, Татарстан кундем

Агрыз район Буймо, Кӱлегеш, Кадрек да моло школла гыч ӱдыр-рвезе-влакын сылнымут пашаштым лудын кертыда. «Дружба»

альманахыште руш произведений-влак дене палыме лийза.

Кроссворд

С.Чавайнын «Мүкшотар» пьесыж почеш.

Шола гыч пурлашке:

2.Пöтырын үдыржö. 4.Ял-совет секретарь. 6.Мүкшотар орол. 7.Йорло марий. 8.Са-мырык туныктышо.

Күшыч йылыкö:

1.Кидпашалан туныкты-шын лүмжö. 3.Моско гыч толшо ег. 5.Матрос. 6.Тулык үдыр.

В.СМИРНОВ ямдылен.

У тўням почеш

– *Мый тўрлö книгам лудаи йöратем, поснак йоча-лан возымо келша,* – ойла У Торъял район Кўанпамаш школын 7-ше клас-сыштыже тунемше Милена **МАРКОВА** (снимкыште).

#Лудшо_ег-ончылген

Марий поэзий лишыл

Чонемлан марий поэзий моткоч лишыл, садлан почела-мут-влакым чўчкыдын лудам да наизусть тунемам. Эн йöратыме авторем – Нина Щербакова. Тудын «Шўмет шўмемым паремда» сборникшым «Марий йылым юзо вийже» конкур-сышто 1-ше верым налме-лан кучыктеныт. Поэтессе тыште илыш нерген воза.

Эше Василий Ререж-Гороховын почеламутшо-влак келшат. Тудо шочмо-кушмо мландыжым моктен сера. Марий сылнымутым шергаламат, чонем куана, кумыл нöлталтеш.

Эвелина АНТРОПОВА.
Йошкар-Ола,
2-шо номеран школ.

«Культура» нацпроект почеш тений ныл модельный книгагудым почыт. Звенигово оласе межпоселенческий библиотеке, Медведево, Морко посёлкыласе йоча библиотеке-влак, Йошкар-Оласе 25-ше номеран библиотеке-филиал у тўсым налыт.

Тидлан 25 миллион тенгем ойырымо.

Эн йöратыме книга-же – «Удивительные истории из жизни вещей и растений». Тудым Светлана Панасенко возен. Автор мемнан йыр улшо арвер ден кушкыл-влакым тўслен ончаш ўжеш. Йодышым шында: нуно калыкым куандарышт манын, ме тыршена мо?

– *Книга шонкалаи тарата. Произведений-влакым шукырак лудаи күлеш. Нуно уи-акылым пўсемдат, у тўням почыт,* – ойла үдыр.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Лүм:
Александр Семёнович Кушнер.

Шочын:
1936 ий 14 сентябрьыште, Ленинград олаште (кызыт Санкт-Петербург).

Тунемын: А.И.Герцен лүмеш Ленинградысе кугыжаныш педагогике институтышто.

Книга-влак: «Заветное желание», «Город в подарок», «Велосипед», «Весёлая прогулка», «Что я узнал» да моло.

Паша: школышто руш йылмым да литературым туныктен. «Звезда», «Арт-Петербург», «Контрапункт» журналлаште тыршен.

Онгай факт: изиж годым почеламутым возымыжым ужмеке, ачаже В.А.Жуковскийн кусарыме «Одиссея» поэмыжым йўкын лудын.

Почеламутшо-влакым япон, кытай, иврит да молорылымлашке кусарыме.

14
сентябрьыште руш поэт А.С.Кушнерлан – 85 ий.

А.С.Кушнерын «Хорошо иметь Чиж», «Бедный папа» почеламутлаж гыч янлык ден кайык-влакын лўмыштым муза.

Филворд

К	О	Ь	Г	Е	Д	Ж	Р	Ч	П
Б	И	П	Л	Ы	А	И	О	Н	И
И	Т	Ы	Ж	П	Й	Р	А	Э	Н
З	О	Р	Ы	У	Ш	Н	Ф	Й	Е
Е	Н	Ь	С	Ы	А	Р	К	С	Г
Г	Ў	Л	А	Ў	Д	К	В	Щ	Е
А	Ь	К	О	Б	Е	А	Р	Г	З
С	Л	И	Ш	Ю	А	З	Х	П	Д
А	О	Э	К	Н	А	Ы	Э	Н	Г
В	Н	Г	Е	Л	Ь	Л	Я	Ю	У

Усталык мом гына ок ыште, Уш-акыл мом гына шонен ок му.
М.Казаков.

Еш дене лудына

Эпанайын марлагакже, виян мардежеш кочыр-р-рик шоктен, пел век почылтеш. Капка воктенак, кудывечын пурла лукыштыжо, коча годсо кугу шем пöрт шинча. Жап эртымек, шем пöртат ош пöрт шотыш возын: тошто конгам пужен, угыч туньыканым оптыммо, кудывече век пырдыжым шүтен, тöрзам ыштыме. Тöрзашыже янда олмеш шүвыроным шупшмо. Урем вельшыкыла тöрза олмеш шикш лекме рожак кодын. Она дене рожым петырыме. Туньыкан конгам шындыме гынат, пöрт көргö нимынярат вашталтын огыл: шүйын пытыше кұвар үмбалне – парня кұжгыт лавыра. Тумо она дене ыштыме үстел ден олымбал пöрт шикшеш шемем пытеныт.

Эпанай, олымбалан портышым шарен, кұпчык олмеш тошто мыжерым тонедын, вуй йымакше кидсовыжым чыкен, мален кертде кия.

...Эпанай кудло ийым изиш веле вончен гынат, чылт чалемын.

– Эх, илышат! – шонен кия шонго ен. – Кажне ийын могыр нелемеш, паша ышташ йöсö... Куралаш лектат, коккум гана ана йыр тока-тока савырнет да йырангешак канаш шинчат. Тений пошкудо-влак, мүймам ыштен, түред огыт пу гын, шурно пырчыжат йоген пыта ыле дыр. Йöра, кеч кызыт теле: пöртеш олтет да конга ончылно шинчен эртарет...

Южо кастене кунчыла шүдырышö үдыр-влак Эпанай деран погынат. Туштым туштат, мыскарам ойлат, коклан руж воштыл колтат. Эпанай кугыза, нуным ончен, йыдалым ышта, южо үдыржö тыгай годым пелештыде ок турко:

– Кугызай, кўслетым шукертсек колалтын огыл. Шоктен пуй

яжорак мурым... Эпанай поро ен, шуко ок сөрвалтаре. Ишке гыч кўслем налешат, тошто семым шокталта. Йомартле мурым шокта, а шкенжын шинчавүдшö йога, логарышкыже комыла толеш.

Ўдыр-влак шонго кугызалан самоварым шындат, вўдым таве гыч конден пуат, вольыкклан олымым кышкен кодат. Самырык-влакын модын-воштылмыштым ужын, Эпанай ожно еш дене илымыжым шоналта, тошто илышыже шинчажлан коймылак коеш.

Андрей ЭШКИНИН

ЭПАНАЙ

Ойлымаш

...Чыла ойго Акнаш эргыжын кугу чодыраш сонарыш кайымыж гыч тунале.

Акнаш ик теле кечын тошто пычалжым кидышкыже нале да Эпанайлан каласыш:

– Ачий, толмашешем авий ден коктын ик терлык пум пўчкедыза. Толмекем, пужым пазарыш нангаем. Сакырат уке, чайжат вашке пыта. Мый кас марте коштын ончем, ала мерангым муам...

Акнаш, пычалжым ваче гоч сакалтен, лачышке изи курика киндым пыштен лектын кайыш.

Каслан тудо ыш тол. Ава-

#Луд#Лончыло#Лий_ончылно

Андрей Карпович Эшкинин 1891 ий 10 сентябрьште Волжский район Усола Корамас ялыште шочын. Унчо школышто, вара Озаг туныктыш семинарий пеленысе школышто тунемын. Сылнымут пашам 1917 ийыште тўнгалын. «У илыш», «У вий», «Арслан ден Кестен» журналлаште, «Йошкар ке-

Марий серызе, журналист Андрей Эшкининын шочмыжлан – 130 ий.

че» газет редакцийште пашам ыштен. Чылаже 100 утла статья ден очеркым возен. Эшкна, Корамас, Пидай, Ышкенан, Акпай Пайблат шоялўм-влак дене савыктал-

жын, Окавийын, тудым вучен, йўд омыжат уке. Кажне йол йўкыштö эргыж толмым шижнеже. ...Йўкым колын, Окавий омса дек мия, кольштеш.

Пöртончылно ен коштмо йўкла шокта – кұвар онам ала-кö шылт-шолт пералта. «Ой-ой!» кычкырыме йўкат Окавийын пылышыжлан солна. Тиде йўкым колын, Окавий малыде кийыше Эпанай деке куржын мия:

– Ачаже, тарване-я. Пöртончылно ен энгырыме йўк шокта. Тўгö лектын коштын ончо.

Эпанай, ужгам содор чиен, тўгö лекте. Пöрт йыр ончалеш, ятыр жап колышт шога: нимат ок кой, уто йўк-йўанат ок шокто.

...Окавий волгыжшаш годым иже мален колтыш. Омешыжат ала-мо шучко конча. Омыж дене тудо Акнашым ужеш: Акнашын вуйгонгыражым маска катен. Маска пулвуй даныт вўдым келын коштеш... Ўдырамашын пылышыжлан «авай, авай!» кычкырлыме йўк шокта. Окавий юрт помыжалтешат, содор кынел шинчын, йырым-йырже ончалеш: Акнаш уке!..

Умбажыке «Ямде лий» – марла йоча газет» (https://vk.com/yamde_lii) тўшкаште лудса.

Сўретым Интернет гыч налме.

Россий Федерацийысе цифровой виянмаш, связь да массовый коммуникаций министерствын окса польшыж дене лудмо.

Пётр I сарла модаш йөрәтен. Иктагаш 600 рвезым кок пехото батальоныш чумырен. Пётр кечыгут нунын дене модын: салтак гайстрой дене кошташ, саргуралым кучылташ, лүйкалаш тунуктен. Модашышт пырдыжан, башнян, вынеман да нёлталтше кўваран крепостыым чоненят. Рвезе шкежат мландым кўнчен, пырням да онам нумалын, оружийлам верандылын.

Сарысе кредалмаш гаяк чучшо манын, Пётр Первый 16 пушкым, лүйкалыме да пудештарыме оружийлам да гранат-влакым кондыктен. Лүйкалыше ен-влакым Конюшенный приказ гыч ойырен налын. Модмашке шукрыак да шукрыак рвезе-влак ушненыт, садлан полклан шелалтыныт: Семёновский да Преображенский.

Шем теныз гыч толынам,
Шуко вийым поганам.
Ынде понгым погалтем,
Телым тендамат сийлем.
Аня АЛЕКСЕЕВА.
2-шо номеран
Морко школ.

И.АЛЕКСЕЕВАН фотожо.

Мутер

Кудырвонго – сморчок.
Куэдунгыр – чага.
Лашкавонго – опёнок луговой.

Шөртнӧ шыже

Шокшо кенеж эртен кайыш. Уремыште шөртнӧ шыже озалана. Йӱр чӱккыдын йӱреш. Йӱштӧ мардеж пуалеш. Кайык-влак шокшо элышке чонештен каят. Пасу пустангын. Кече кӱчыкемеш, а йӱд кужемеш. Икте куандара: ме угыч парт коклашке шинчынна. Сайын тунемаш тыршаш тӱналам.

Полина АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Коркатово.

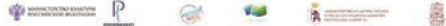
Шинчам куандара

Мый олыкышто тӱрлӧ пеледышым погаш йӱратем. Тудым мӱнгӧ кондем да вазышке шындем. Пеледыш кужу жап шинчам куандара.

Лиза КИТКАЕВА.

Шернур, Кукнур.

Рекламе.

21 СЕНТЯБРЯ 18.00
У. Шекспир
Зимняя сказка

16+

22 СЕНТЯБРЯ 18.00
А. Пушкин
Маленькие трагедии

16+

23 СЕНТЯБРЯ 11.00
Ремик сказки Е.Шварца
Сказка о потерянном времени

6+

24 СЕНТЯБРЯ 11.00
А. Волков
Волшебник Изумрудного города

6+

24 СЕНТЯБРЯ 18.00
По одноименной повести Н. Карамзина
Бедная Лиза

16+

Санкт-Петербургский Театр Юных Зрителей
им. А. А. Брянцева

10 сентябрь – Тӱрлӧ тӱсан пеледыш аршаш-влакын кечышт.

Сӱретым чиялыза.

«Ямде лий» йоча газет
Тӱг редактор олмеш
Х.Г.АЛЕКСАНДРОВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.pf

УЧРЕДИТЕЛЬ: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиым аралымаште законодательствым шуктен шогным эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт тӱрлӧ лийын кертыт. Серыш-влак мӱнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооруженный Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пӱрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

Кира ВЕСЕЛОВА.

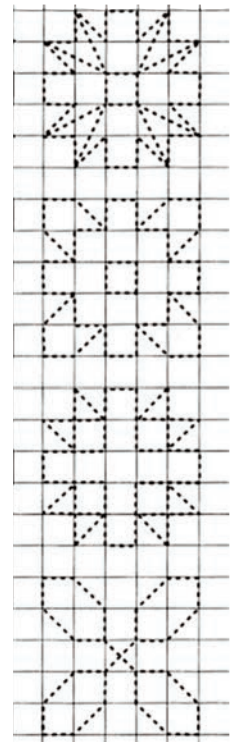
У Торъял, Токтарсола.

Алексей СУНГУРОВ.
Йошкар-Ола, И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледжын национальный сымыктыш гимназийже.

Ик шырпым верже дене ваштален, чын вашмутым ыштыза.

Сүретлен пытарыза.

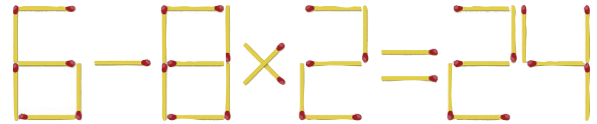
– Авай, авай, мый «визитаным» налынам.
– Молодец улат, эргым. Могай предмет дене?

– Иктым математике дене, кокытым историй дене, кокытым географий дене.

$6+4 = ?+7$
 $10 = 10$

$?=3$

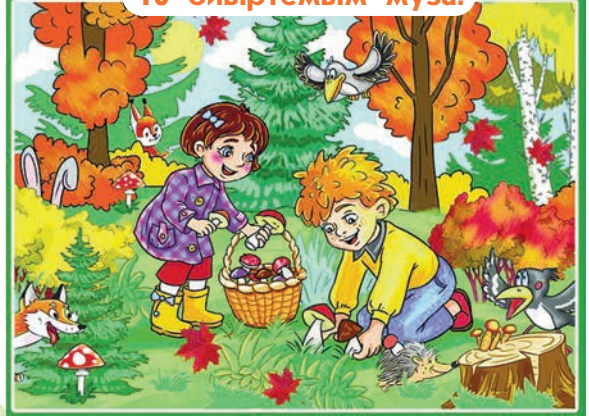
Математике кроссворд

6	+	4	=		+	7	10	9	-		=	10	-	5
-		+		+		-		+		-		-		-
	-		=	3	-	2		1	+		=		+	1
=		=		=		=		=		=		=		=
7	-		=	2	-				+	6	=	7	+	
-		+		+		+		+		-		-		+
6	+	3	=		+			8	-	5	=		+	

10 ойыртемын муза.

Нине сүрет-влакым мо уша!

Задаче

Эрдене школыш кайыме годым Аня, Оля, Катя, Дима да Алёша вашла кидыштым кученыт. Чылаже мыняр кид кучымаш лийын?

Тушто

Лышташ коклаште тўрлө-тўрлө полдыш.

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.